

Marosvásárhelyen a kudarc neve: RMDSZ

SZENTGYÖRGYI LÁSZLÓ

Hogy valójában mi történik a marosvásárhelyi RMDSZ-ben, azt nehéz lenne megmondani, de tény, hogy egy ideje, mint bolha a kutyához, úgy tapad hozzá a kudarc. És nem tegnaptól, hanem egyes vélemények szerint már megalakulása pillanatától, de legkésőbb az ezredfordulótól kezdődően. Sokak szerint annak az alibi-politizálásnak, amit a „szövetség” megalakulása pillanatától politikai érdekvédelemgyanánt Marosvásárhelyen előadott, nem más, mint önfeledás a neve. Ne feledjük: arról a Marosvásárhelyről van szó, amelyet az 1990-es év fekete márciusa – a magyarellenos pogrom – óta az erdélyi magyarság jogköveteléseinek szempontjából frontvárosnak szokás nevezni.

Lejtőn

A marosvásárhelyi magyarság az ezredforduló táján vízválasztóhoz érkezett: akkorra fordultak át az etnikai arányok a románság javára, s nyerte el demokratikus úton, azaz választások révén először román jelölt a polgármesteri széket. Fodor Imre választási veresége akkoriban sokakban világvége-hangulatot váltott ki. Mindenesetre lelki, erkölcsi és szellemi értelemben egyaránt megroggyant a helyi magyar közösség. Akkortól gyorsult fel az a folyamat, amely mára oda vezetett, hogy közösségünk már belenyugodni látszik a román nacionalisták által neki szánt másodrendű állampolgári szerepbe. A helyzetet súlyosbította a magát a romániai magyarság egyetlen legitimitással bíró politikai szervezeteként hirdető RMDSZ tájba simuló, a „merjük kicsik lenni” elve szerint rendre minden politikai hídfoállítását feladó politikája. A következmények elenyészésének szándékával vethette fel Markó Béla, a szervezet akkori elnöke a Marosvásárhely-stratégia szükségességének gondolatát. Amelynek intézményépítésről, fiatal magyar szakemberek idecsábításáról, a magyar nyelvű egyetemi oktatás fejlesztéséről, vállalkozásfejlesztésről és sok másról kellene szólnia. Jellemző: 2000-et írtunk ak-

koriban, de ama stratégia máig sem készült el. Pedig igencsak szükség lenne rá.

Ki kit csap be?

2000-től kezdődően, Dorin Florea polgármester máig tartó regnálásának éveit alatti a románság folyamatos terfoglalásának, ezzel párhuzamosan pedig a magyarság háttérbe szorításának lehetünk tanúi. Amihez az RMDSZ – az időnként, főleg választási kampányok idején hangoztatott nagy szavak ellenére – mindvégig tehetetlenül asszisztált. A polgármesteri szék visszaszerzéséről a jelek szerint végleg lemondtak a „szövetség” helyi és országos vezetői. Azzal együtt, hogy befolyásosnak számító politikusokat vetettek be Florea ellen, mint Kelemen Atilla, Borbély László vagy Frunda György. Velük szemben a legutóbbi, 2016-os választásokon indított, gyakorlatilag kívülállónak számító Soós Zoltán szerepelt a legjobban. Ennek ellenére a választások után szinte teljesen ejtették a „szövetségi” vezetőket, s egyelőre semmi jele annak, hogy számolnának vele az RMDSZ jövődől polgármesterjelöltje személyének kiválasztásakor. Mindenesetre a legutóbbi négy helyhatósági választások tapasztalata – a színpalak mögött kötött elvtelen alkukra gondolok – alapján kimondható: egyesek rendre úgy tesznek, mintha igazat mondanának, míg mások úgy, mintha hinnének nekik...

Fogyó népszerűsége

Ennyi kudarc után nem kell csodálkoznunk az RMDSZ folyamatos népszerűségvesztésén, amely egyenes arányban csökken érdekvédelemgyanúsítás erejének gyengülésével. Vagy fordítva. Ma már egy iskolaalapítás – lásd a római katolikus iskola esetét – is meghaladja a vásárhelyi szervezet, illetve az önkormányzat RMDSZ-es frakciójának erejét. Sőt, már egy általános iskola névadása kapcsán is képesek kicsinyes marakodásba kezdeni, ha nem tőlük származik a javaslat. Lásd az utolsó még számított iskola elnevezésére vonatkozó javaslatot, amelynek a Szabad Emberek Pártja (POL) a Bethlen Gábor nevet adná. Az utcák, köztérek elnevezése terén sem sikerült megteremteni az egyensúlyt. Például a Kossuth Lajos utca nevének visszaállításáról is, úgy látszik, végleg lemondtak. Az RMDSZ a nyelvhasználati jogok tekintetében sem volt képes élni a törvény adta lehetőségekkel, mert máig képtelennek bizonyult arra, hogy egy felkészült fordítót kerítsen a képviselőtestületi ülések szinkrontolmácsolására. Így hiába a jog, ha nem élünk

vele. Aztán meg csodálkozunk, hogy ország-világ rajtunk röhög, ha az önmagunkkal szembeni igénytelenség olyan szörnyszülötteket termel, mint a legutóbbi tragumúrás történet.

Az „érdekképviselet” szerepéről

Mi lenne egy önmagát az egyetlen legitim magyar politikai szervezetnek tekintő párt feladata? Elsősorban az elszánt, hatékony érdekvédelmi tevékenység, határozott kiállás olyan ügyekben, amelyek az egész közösséget érintik. Ezek befolyásolhatnák jó irányba a sok vihart látott helyi közösség – ha még lehet egyáltalán közösségről beszélni – közérzetét. Nos, a felsoroltak helyett mit kap a vásárhelyi magyar? A külső szemlélő számára neveltséges, de annál elszántabb belső hatalmi harcok groteszk látványát, önös érdekek előtérbe helyezését, az adófizetők pénzének felelőtlen, csak magáncélokot szolgáló felhasználását. Ennek legutóbbi eklatáns példája az RMDSZ-es alpolgármester és az egyik képviselő dél-koreai kirándulása. Fogózzanak meg: világbéke-ügyben... Mit lehet ehhez hozzáfűzni? Lehetne, de nem érdemes, a történet önmagáért beszél.

Folyamatos hatalmi harc

Ezek után nem lehet csodálkozni azon, hogy egy ideje lasszóval kell fogni azokat, akik politikai közszereplést vállalnának. Tehetséges, szakmai téren sikeres, gerinces em-

ber erre ma már nehezen kapható. Politikára többnyire csak azok adják a fejüket, akik másra alkalmatlanok. Erről bárki meggyőződhet, aki vet bár egy kőszá tekintet a marosvásárhelyi önkormányzati képviselőtestület RMDSZ-es frakciójának névsorára. Sokak egybehangzó véleménye szerint képességekben, hozzáértésben, elszántságban, közös ség iránti elkötelezettségben a leggyengébb RMDSZ-frakció a mostani a szervezet harmincéves történetében. Van viszont vak hatalmi harc a szervezeten belül: jelen esetben a városi és a megyei szervezet között, valamint a városi szervezet elnöke és a városi önkormányzati képviselők között. Ez éppen a dél-koreai „kirándulás” körüli véleménykülönbségek kapcsán csúcsosodott. Vass Levente parlamenti képviselő, a városi szervezet elnöke a „kiszállás” nyílt ellenzőjeként hiába próbálta lebeszélni a küldöttség RMDSZ-es tagjait, azok mégis az utazás mellett döntöttek. A feltételezések szerint Péter Ferenc megyei elnök támogatta őket. Ez utóbbinak volt lemondásáig irodavezetője az a Kozma Mónika, aki egyben a városi szervezet választmányi elnöke, s aki szintén szembehelyezkedett a „turistákkal” sőt Makkai vezetői képességeit is kétségbe vonta.

Mire jó egy alpolgármester? Egy olyan város esetében, mint Marosvásárhely, s egy olyan diktatórikus hajlamokkal megvert polgármester beosztottjaként, mint Dorin Florea, szinte semmire. Így volt ez Csegzi

Sándor, Bakos Levente, Bárczi Győző – emlékszik-e még valaki a nevére? –, Peti András idején is. S így van jelenleg, amikor Makkai Gergely tölti be a tisztséget. Emlékeztetőül: Csegzi Sándor volt a legfőlölslegesebb alpolgármestere a városnak, akit főnöke teljesen kizárt a döntésekből, csupán a szalagvágó ollót kellett kezelnie az avató ünnepségeken, cserében viszont utaztatta rendesen. Talán ennek a „haladó” hagyománynak a feltámasztása történik most Makkaiával... Pedig egy alpolgármesteri pozíció – már csak a tisztséggel járó közszereplési lehetőségek gyakorisága miatt is – kiváló lehetőség egy esélyes polgármesterjelölt felépítésére. Ha egyáltalán komolyan gondolják, hogy esélyes jelöltre van szükség. Bár, ha így lenne, akkor feltehetőleg nem a jelenlegi személy töltené be az alpolgármesteri tisztséget. Mert nem túlzás: Makkai Gergely nem az a személy, akinek esélye lehetne győzni. Egy Florea-szerű vetélytárral szemben különösképpen nem.

Vagy nem is a győzelem a cél? Csak szemfényvesztés, figyelemelterelés a kampányidőszakban mutatott kincstári optimizmus, a mimelt elszántság, s a háttérben már meg és kiegyeztek? Volt már erre példa. Gondoljunk csak a 2000 utáni, a jelenlegi polgármesterrel szembeni szégyenteljes és demoralizáló hatású vereségek sorozatára. Amelyekért soha senki nem vállalta a felelősséget, mi több: soha senkit nem vontak felelősségre.

FOTÓ: BELICZAY LÁSZLÓ

Marosvásárhely kulturális öröksége: a helyi magyarságé már csak a múlt?

A magunk esze után

NÁNÓ CSABA

Újabb népszavazáshoz készülődnek Románia állampolgárai. A referendumok nem túl gyakoriak, ezért sokan emlékezhetnek még arra, amikor 2009-ben arról hirdettek népszavazást, hogy

csökkentsék a parlamenti képviselők számát. Akkor annak ellenére, hogy a referendum érvényes és eredményes volt, nem módosították az alkotmányt. Gyakorlatilag a hatalom magáról lesajnálta a népakaratot. Nyilván ilyesmi is csak ott fordulhat elő, ahol a politikusok látszólag még önmagukat sem veszik komolyan.

A tét ezúttal a család alkotmányos megfogalmazása. A népszavazást a „hagyományos család védelmében” meghirdetett polgári kezdeményezés nyomán rendezik, amelyhez a Koalíció a családért nevű egyházi háttérű ernyőszervezet több mint hárommillió támogató aláírást gyűjtött össze. A referen-

dum úgy pontosítaná az alaptörvényt, hogy a család „egy férfi és egy nő házasságán” alapul meggátolandó az azonos neműek házasságkötésének törvényesítését. És itt jön a csavar. Ugyanis időközben a bukaresti alkotmánybíróóság elismerte az azonos nemű párok jogát a „családi élethez” és a magánéletéhez. Ha a referendum érvényes lesz, megszülethet az alkotmány módosítása. Tehát új meghatározást nyer a család fogalma, ami férfiből és nőből állhat. Igen ám, de az alkotmánybíróóság már elismerte ennek ellenkezőjét. Ezt bogozza ki valaki!

Demokráciában – szeretnénk hinni, hogy mifelénk is az van –

az embernek alapvető joga van a szabad döntéshez. Ezért aztán elég furcsa, amikor civilszervezetek, egyházak, politikusok és más „okosok” ilyen vagy olyan előjelű voksra buzdítanak, befolyásolni akarják a szavazók lelkiismeretét, nézeteiket. Sajnos a referendumot megelőző időszakban olyan bődületes butaságok is elhangoztak, amelyek egyetlen célja, hogy elretentse az embereket, és arra biztassa őket, hogy bizonyos módon cselekedjenek. Közönséges manipuláció, és oda jutottunk, hogy iskolákban kampányolnak egyesek az amúgy is képlekeny lelkű gyerekekre – és rajtuk keresztül nyil-

ván a szülőkre – próbálva nyomást gyakorolni.

Ha már elmegy „népszavazni”, szerencsés lenne, ha mindenki maga döntene arról, mit lát jónak. Tisztában kell lenni azzal is, egyre többen élnek élettársi kapcsolatban akár úgy is, hogy közben gyerekük, unokáik születnek. Továbbá egyre több nő vállalja, hogy egymaga nevelje gyermekét. Az alkotmánymódosítás után nagyon sokan – nem kimondottan a homoszexuálisok – joggal érezhetik majd magukat ki-rekesztettnek. Így hát nem is az a kérdés, hogy szavazzunk vagy sem, hanem hogy gondoljuk meg, mire adjuk voksunkat. Vagy mire nem...